

17 söndagen efter Den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Luk. 14:1–11.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Den rubrik, som i evangelieboken återfinns över denna söndag, *"En kristen människas frihet"*, kan och bör ses som en fortsättning på förra söndagens predikoämne: *"Frigjorda ur förgångelsens trældom"*. I båda fallen handlar det om en av Gud skänkt och av honom verkad frihet, varigenom han genom tron, dopet och evangelium rycker oss ut ur det ondas våld. Evangeliet, som ju för oss framställt, hur Jesus på sabbatsdagen botar en vattusiktig man i trots av fariséernas vilja att snärja honom som sabbatsbrytare och därmed ogudaktig, slutar ju med Jesu ord: *"Ty var och en som upphöjer sig, han skall bli förödmjukad, och den, som ödmjukar sig, han skall bli upphöjd"*. Upphöjd, insatt i den himmelske Herrens gemenskap, överklädd med honom och hans frihet blir den, som ödmjukar sig, som känner sin synd, som bekänner sig vara sådan, att *"all vår rättfärdighet var såsom en fläckad klädnad"*. (Jes. 64:6) I denna frigjordhet från synden, döden och djävulen skänks *"En kristen människas frihet"*, skänks kraften att vederlägga alla snärjande, pockande, onda anspråk på oss och att gå tvärtemot dem, bryta mot dem, trampa dem under fötterna. Detta fångstnät, som kastas över oss, är i motsvarande mån inte en förvirrad tanke, ett misslyckat sätt att läsa d.h. Skrift, ett gammalmansmässigt fasthållande vid invanda tänkesätt, barndomens konventioner och det, som är gammalt och vant. Så ser inte Kristi fiender ut. Det angrepp, som i dagens evangelium outtalat lurar bakom de gestalter, som *"vaktade på honom"*, är först och främst dikterat av hatet mot Kristus som vår främmande, tillerkända, förvärvade rättfärdighet, mot läran om rättfärdiggörelsen genom tron allena för Jesu Kristi skull. De, som vill snara Kristus, göra honom förhatlig, ja, slutligen överlämna honom till att korsfästas, sveper sig i sin egen jämmerliga rättfärdighet, vill inte göra bot, vill inte tro. Därför hatar de honom.

Detta motstånd mot evangelium reser så över Kristus en förment högre auktoritet, som skall döma honom, en påstått biblisk norm, som skall avslöja honom som ofrom. Det är det kritiska *"Det är icke*

lovligt", varigenom Kristi rike skall lära känna sina gränser, Ordet berövas sin makt och fariséernas synliga gudsrike i stället triumfera. Den konflikt, som här öppnar sig, är inte en middagsdispyt utan den sammanstötning mellan Guds och Satans rike, som Kristus tecknar med orden: *"på denna klippa skall jag bygga min församling, och dödsrikets portar skola icke bli henne övermäktiga"*. (Matt. 16:18) De festklädda middagsgästerna är dödsrikets ombud, besatta av dess onda änglar, och kastar sig mot klippan Kristus för att bryta ned den. I allt detta är de vanmäktiga, överlämnade åt Guds rättvisa dom, snart nog avslöjade i all sin torftighet och jämmerlighet, bragta till tystnad: *"Och de förmodade icke svara något härpå"*. Denna förödande tystnad kommer i dagens evangelium av att Jesus för åhörarna visar upp, hur fariséerna i det välförstådda egenintressets namn själva medgett sig den frihet, som de vill frånerkänna Kristus och den vattusiktige. Det är ett av de många tillfällen, då evangelierna framställer för oss Kristus som segerherren som trampar på sina motståndares nackar just i det teologiska stridssamtalets form, i kampen mot den falska läran. Detta är aldrig något torrt och livlöst utan en larmande, storslagen och ärorik kamp, ur vilken Kristus framträder som seg-raren, som påskens Herre. Härom säger vi så:

- I. kampen mot Kristi och de kristnas frihet pågår ständigt,**
- II. kampen mot evangeliets frihet bärs ständigt av hatet mot Ordet,**
- III. kampen mot evangeliets frihet brukar mänskliga tankefunder.**

I. Kampen mot Kristi och de kristnas frihet pågår ständigt.

Middagsbjudningens stridssituation i evangeliet skall pågå till Jesu Kristi dag, då Laglöshetens människa, Kristi fiende, skall göras till intet, och den uppenbarade Kristus *"skall döda honom med sin muns ande"*. (2 Tess. 2:8) Intill dess måste vi predika och tala, skriva böcker och utge skrifter mot evangeliets fiender. Evangeliet är inte nedskrivet för att tala om

för oss, hur det var en gång, utan för att tolka vår egen värld, låta oss igenkänna den fariseiska middagsbjudningen i den onda kyrkovärld, som vill vara våra herrar och övermän, diktera för oss sin vilja och sätta gränser för Ordet och dess undervisning. "Det är inte tillåtet" känner många moderna omskrivningar, men alla vill mästra Kristus och hans Ord.

II. Kampen mot evangeliets frihet bärs ständigt av hatet mot Ordet.

När ondskan säger oss, att "det är inte tillåtet", att det är otillåtet att avvika, att ha det slutna altaret, att mena sig ha rätt, vilar allt detta djupast sett i hatet mot det dömande Ordet, mot en Gud, som uppenbarar sig utanför oss och utan att fråga oss om råd, mot en rättfärdighet utanför oss, som underkänner allt vårt. Därför kämpar otron mot tron, Satans rike mot Guds rike och försöker på varje sätt ställa fram Kristus och hans tjänare som Belsebul, som avvikande från den religiösa anständigheten. Elden, iver, drivkraften i detta besinningslösa raseri hämtas alltså från egenrättfärdighetens sårade stolthet, från detta, att de "hava icke givit sig under rättfärdigheten

från Gud". (Rom. 10:3)

III. Kampen mot evangeliets frihet brukar mänskliga tankefunder.

Vi känner ur evangelierna, hur evangeliets och Kristi motståndare ständigt hämtar sin ammunition från de s.k. "de äldstes stadgar", den samling traditioner, som utvecklats vid sidan av Guds uppenbarelse i Ordet. Just detsamma sker i alla tider, i vår tid. Denna parasit, som klänger sig fast vid tron, tränger in i den och tar till slut makt över den. Den ofta hörda hänvisningen till "de stora kyrkorna", till den s.k. apostoliska vagningsräckan eller "successionen", till det historiska arvet i form av vördnadsbjudande nationalkyrkor, allt detta hör till det bråte, som aposteln beskriver med orden: "Ja, vi bryta ned tankefunder och alla slags höga bälverk, som uppresas mot kunskapen om Gud, och vi tag alla slags tankefunder till fånga och lägga dem under Kristi lydnad". (2 Kor. 10:5) Klart ser aposteln tankefundernas fara, och vi skall lära oss av honom och kämpa hans kamp som hans efterföljare.

Amen.